

A nyugati kukoricabogár egy rendkívül invazív faj, amely nagy gazdasági jelentőséggel bír.

Автор(и): Боряна Катинова, Централна лаборатория по карантин на растенията

Дата: 07.03.2021 Брой: 3/2021

A nyugati kukoricabogár (*Diabrotica virgifera virgifera* Leconte) elterjedt Európában – Ausztria, Fehéroroszország, Bosznia-Hercegovina, Bulgária, Horvátország, Csehország, Franciaország, Németország, Görögország, Magyarország, Olaszország, Montenegró, Lengyelország, Románia, Oroszország, Szlovákia, Szlovénia és Ukrajna. Közép-Amerikából származik. A huszadik században a faj a kukorica egyik legjelentősebb kártevője volt Észak-Amerikában. A monokultúrás termesztés az évek során hozzájárult a kártevő terjedési területének bővüléséhez, amely nemzetközi kereskedelem révén átlépte az USA határait.

A nyugati kukoricabogár véletlenszerűen került be Európába többször is Észak-Amerikából az 1980-2000 közötti időszakban. A faj invázióssá vált és gyorsan elterjedt Közép-Európában az 1990-es években és a 2000-es évek elején. A *D. virgifera virgifera* először 1992 júliusában észlelték a Surčin környéki területen (Szerbia), a belgrádi nemzetközi repülőtér közelében.

Miután bekerült Európába, a kártevő gyorsan kezdett terjedni a Duna-vidéken. Bulgáriában 1998-ban állapították meg az ország északnyugati és középső északi részein. A fitoszaneitárius hatóságok minden évben monitoringot végeztek a kártevő után az egész országban vizuális megfigyelésekkel és feromonos, valamint szintetikus táplálékcsalogatókkal ellátott ragadós csapdák elhelyezésével.

2003-ban megkezdődött a termelők intenzív oktatása, bemutatva számukra a kártevőt, populációjának növekedésének kockázatait és a védekezési módszereket; kísérleteket végeztek rezisztens francia és bolgár kukorica- és cirokhibridek, valamint fajták tesztelésére.

2007-ben bevezettek egy programot a *Diabrotica virgifera virgifera* további terjedésének megfékezésére, az EU tagállamainak programjaival összhangban. Az erőfeszítések ellenére elterjedése szinte az ország összes kukoricatermesztő régióját lefedi. A kártevő populációjának növekedését kis területeken állapították meg monokultúrában termesztett kukorica esetén az északnyugati régióban.

A kártevő megjelenésének gazdasági hatása hazánkban viszonylag alacsony. 2015-ben az EU döntése alapján a monitoringot beszüntették.

Gazdanövények

A *Diabrotica virgifera virgifera* fő gazdanövénye a kukorica (*Zea mays*). Az imágók oligofágok – nem csak kukoricával táplálkoznak, hanem másodlagos gazdanövényfajokon is – gabona-, hüvelyes- és tökfélék kultúráin. A lárva monofág, kizárólag a kukorica gyökereivel táplálkozik, amelyeket kifal és járatokat rágnak bennük.

Biológia és morfológia

Bulgáriában a kukorica nagy jelentőségű növény sok termesztési régióban. A kedvező éghajlat elősegíti a kártevő terjedését és fejlődését. A bogarak június végén jelennek meg és október közepéig megfigyelhetők; azonnal elkezdnek táplálkozni és párosodni. A lárvák május elejétől augusztus végéig találhatók. A kártevő a kukoricatáblák környékén telet át peteállapotban. Egy-két generációja van évente, és kárt mind az imágók, mind a lárvák okoznak. Az imágók sárga színűek, fekete csíkokkal a szárnyfedők mentén, méretük eléri a 0,7 cm-t. A

lárvaк fehérsszínűek, sötét fejjel. A talajban akár 35 cm mélyig megtalálhatók, de leggyakrabban a 15 cm mélységig terjedő rétegben fordulnak elő.

Tünetek

Az újonnan kikelő lárvaк főleg a gyökérszőrökkel táplálkoznak. Később behatolnak a gyökerekbe és járatokat rágnak bennük a növény töve felé, ami gyökérrothadáshoz és a növények növekedésének és fejlődésének visszaszorulásához vezet. A lárvaк a növekedési pont töve közelében találhatók – egy barázda figyelhető meg, majd később a növény kidől. A felnőtt bogarak a pollen, a virágzat és a fiatal szemek fogyasztásával okoznak kárt.

Terjedés és védekezés

Bár a lárvaк viszonylag rövid távolságokra mozognak, az imágók repülnek a kukoricatáblákra és évente több kilométert vándorolnak. A terjedés nyomon követésére sárga ragadós csapdákat és feromoncsapdákat alkalmaznak sikeresen. Elhelyezésükre legalkalmasabb időszak június eleje. A vetésforgó hatékony védekezési módszer, a kötelező váltási időszak legalább három év.